

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر:۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

دوشنبه ۲۶ خرداد ۱۴۰۴ • ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۶ • ۱۶ ژوئن ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۱۳۴ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۵ • اذان مغرب ۱۹:۴۳ • اذان صبح فردا ۳:۰۱ • طلوع آفتاب ۴:۴۸

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

همایون شجریان: هیچ سلا‌حی، عشق نمی‌کارد

همایون شجریان نیز مانند بسیاری از اهالی فرهنگ و هنر در واکنش به حملات رژیم صهیونیستی به خاک‌کشورمان نوشت: «هیچ خاکی، بر خون گل نمی‌دهد، هیچ سلا‌حی، عشق نمی‌کارد. به امید روزی که آوا‌زا‌ها، بلندتر از گلوله‌ها شنیده شوند».

او نوشت: «زمین و آسمان سرزمین‌مان زخمی است، دل‌ها نگران‌اند، دل‌سادران پیش از طلوع صبح، هزار بار می‌لرزد، صدای آژیر خواب را از کودکان می‌رباید، صدای انفجار، جای آواز را گرفته است، ما فرزندان آ‌وزیم، با زخمه‌ای بر دل، و امیدی پنهان در گلو.

شاید آواز م‌هرمی باشد بر دل‌مادری، یا آ‌هی‌خاموش در دل‌پد‌ری‌خسته. این صدا می‌خواهد درد‌ل‌این همه‌هیاهو، زمزمه‌ای برای آرامش باشد، شاید به یاد بی‌اوریم که هیچ خاکی، بر خون گل نمی‌دهد و هیچ سلا‌حی، عشق نمی‌کارد. به امید روزی که آوا‌زا‌ها، بلندتر از گلوله‌ها شنیده شوند و با آ‌رزوی صلح و آرامش برای همه مردمان جهان».

شجریان پیش از این نیز با انتشار استوری در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: «بارال‌ها! ایران‌زمین و مردمان پاکش را از ک‌زند و آ‌سیب حفظ بفرما».

خبرگزاری‌ها و رسانه‌های غربی، واکنش‌های گوناگونی به این اقدام شجریان نشان دادند. برخی از آنها، شجریان را «شجاعانه» توصیف کردند، در حالی که برخی دیگر، او را «بی‌مسئولیت» و «بی‌ملاحظه» خواندند.

در واکنش به این اقدام، برخی از مقامات ایرانی، شجریان را «بی‌مسئولیت» و «بی‌ملاحظه» خواندند. از سوی دیگر، برخی از هنرمندان ایرانی، شجریان را «شجاعانه» توصیف کردند. در واکنش به این اقدام، برخی از مقامات ایرانی، شجریان را «بی‌مسئولیت» و «بی‌ملاحظه» خواندند.

اخیرا فرصتی دست داد تا فیلم درخشان «در سرزمین برادر» را تماشا کنم؛ اثری که با وجود ساختاری ساده و بی‌ادعا، تأثیری عمیق و ماندگار بر من گذاشت. این فیلم، روایتی انسانی و چندلایه از سه مقطع زمانی در زندگی یک خانواده مهاجر افغانستانی در ایران است؛ روایتی که نه با احساسات‌گرایی اغراق‌آمیز، بلکه با صداقتی تلخ و گاه بی‌رحمانه، تصویری تازه از مهاجرت، طرد، رنج، مقاومت و سرانجام معامله‌ای تلخ میان جان و هویت ارائه می‌دهد. «در سرزمین برادر» نه‌تنها از حیث هنری اثری ارزشمند است، بلکه فرصتی برای تأمل جامعه‌شناسانه نیز فراهم می‌آورد. تماشای این فیلم را صمیمانه توصیه می‌کنم؛ هم به دلیل کیفیت هنری‌اش و هم به دلیل نوری که بر گوشه‌های تاریک و نادیده‌مانده زیست مهاجران می‌تاباند.

در نخستین فیلم بلند علیرضا قاسمی و رها امیرفضلی، با اثری مواجهیم که هم جسورانه به قلب یکی از حساس‌ترین و مغفول‌مانده‌ترین موضوعات اجتماعی ایران می‌زند و هم از نظر فرم و اجرا، نمایشی تحسین‌برانگیز از پختگی و دقت فیلم‌سازانه را ارائه می‌دهد. فیلم، مهاجرت را نه در قالب تصویرهای کلیشه‌ای قربانی‌محور یا شعارزده، بلکه در سیمای انسانی سه شخصیت افغان در سه برهه مختلف از ۲۰ سال اخیر ایران به تصویر می‌کشد. این فیلم که نخستین بار در جشنواره ساندنس آمریکا به نمایش درآمد و جایزه بهترین کارگردانی در بخش مسابقه جهانی درام را هم از آن خود کرد، تجربه‌ای متفاوت و جسورانه از بازنمایی زندگی مهاجران افغانستانی در ایران ارائه می‌دهد. فیلمی که هم در فرم و هم در محتوا می‌گوشد از کلیشه‌های رایج فاصله بگیرد و دنیای مهاجران را از زاویه‌ای انسانی و نزدیک ترسیم کند. فیلم با جمله‌ای توضیحی آغاز می‌شود که در ایران حدود پنج میلیون مهاجر افغانستانی زندگی می‌کنند و ایران را خانه برادر می‌دانند. این جمله هرچند نگاهی مهربانانه دارد، اما فیلم خیلی زود از این تصویر خوش‌رنگ و لعاب فاصله می‌گیرد و واقعیت‌های تلخ، پیچیده و بعضا فراموش‌شده زندگی مهاجران را پیش چشم مخاطب می‌گذارد.

سه فصل فیلم به ترتیب به سه شخصیت محوری اختصاص دارد: محمد، لیلا و قاسم. هر فصل در یک بازه زمانی مشخص و در یکی از شهرهای ایران می‌گذرد. محمد، نوجوانی حساس و ساکت است که با پدرش در حوالی یک گلخانه زندگی می‌کند. روزی پلیسی او را صدا می‌زند و از همان لحظه، چرخ

همچنین سیما تیرانداز (بازیگر و کارگردان)، بهناز جعفری (بازیگر)، رسول صدراعلمی (فیلم‌ساز)، سیدجواد هاشمی (بازیگر و کارگردان)، امیرحسین رستمی (بازیگر)، هومن سیدی (بازیگر و کارگردان)، هوتن شکبیا (بازیگر)، منیژه حکمت (فیلم‌ساز)، حبیب رضایی (بازیگر)، مجید صالحی (بازیگر)، کیتی خامنه (مجری پیشین برنامه‌های کودکان)، صابر ابر (بازیگر و کارگردان)، بزرگمهر حسین‌پور (گرافیست)، فاضل نظری (شاعر)، کورش سلیمانی (بازیگر و کارگردان) و روشنک کریمی (بازیگر و فعال تئاتر کودک و نوجوان)، از چهره‌های هنری هستند که مطالبی را در صفحات شخصی خود منعکس کرده‌اند.

منیژه حکمت نوشت: «بر دشت من باران تویی در چشم من تابان تویی ایران من ایران من
آن مهر جاویدان تویی ای در گانم خون وطن ای پرچمت ما را کفن دور از تو بادا
ا‌هرمن ایران من ایران من
#ایران_من».

بهنوش طباطبایی از رضا سورانی متنی را انتخاب و منتشر کرده است. در این متن آمده است: «ما حق داریم برای دل‌های تکران و ذهن‌های خسته.... اما من ایمان دارم ناخودآگاه جمعی ما ایرانی‌ها

صاف و ساده

سه نسل، یک درد

روایتی از جان‌به‌دوشی بی‌پایان

قادر باستانی‌تبریزی

تلخ ماجرا به حرکت درمی‌آید. محمد به عنوان یک «افغان»، هر روز پس از مدرسه مجبور به کار اجباری در اداره پلیس می‌شود. فصل نخست، دقیق‌ترین و تأثیرگذارترین بخش فیلم است؛ تصویری از رنج خاموش کودکی که در سکوت قانون و بی‌پناهی، جسم و جان‌ش جریحه‌دار می‌شود.

فصل دوم به لیلا، دوست نوجوانی محمد می‌پردازد که حالا در بندر انزلی، برای خانواده‌ای ایرانی کار می‌کند. پس از بازگشت به خانه، با پیکر بی‌جان همسرش روبه‌رو می‌شود. ترس از رد مرز شدن، او را وادار می‌کند که مرگ شوهرش را از صاحبخانه پنهان کند. در این میان، فرزند خردسالش نقش مهمی در همراهی او ایفا می‌کند. بازی حمیده جعفری در نقش لیلا، به‌ویژه در مواجهه با وضعیت بغرنج زندگی، متعادل و حسی است. لیلا با ترغند، دروغ و محافظه‌کاری، می‌گوشد خود و فرزندش را از دید قانون پنهان کند دارد. فصل سوم به قاسم، برادر لیلا اختصاص دارد؛ شخصیتی که بار مسئولیت و امید را توانان به دوش می‌کشد. او به اداره اتباع مراجعه می‌کند تا روند دریافت تابعیت ایرانی برای خانواده‌اش را پیگیری کند. اما در همین روند، متوجه می‌شود فرزندش که گمان می‌رفت در ترکیه مشغول کار است، در واقع در جنگ سوریه به شهادت رسیده و همین شهادت، اکنون برای خانواده‌اش تابعیت ایرانی به ارمغان آورده است. این گره‌گشایی تلخ، پرسش‌هایی جدی درباره نسبت بین هویت، وطن، جان و امتیاز قانونی در ایران امروز برمی‌انگیزد. این پایان‌بندی، اگرچه با رویکردی ملودراماتیک همراه است، اما واقع‌گرایانه‌ترین بخش فیلم نیز هست.

از منظر جامعه‌شناسختی، فیلم به‌خوبی موفق می‌شود برخی الگوهای تبعیض ساختاری، بی‌ثباتی حقوقی و زیستن در سایه هراس و ناامنی را به تصویر بکشد. «در سرزمین برادر» برخلاف بسیاری از آثار داخلی که مهاجران

پیشخوان

ضیاء موحد در «نگاه نو»

«نگاه نو» شماره ۱۴۵ منتشر شد؛ مثل همه این ۳۴ سال گذشته، چند روز پیش از موعد مقرر.

بخش ویژه این شماره نگاه نو به کارنامه علمی و ادبی دکتر ضیاء موحد اختصاص داده شده است؛ شاعری منطق‌دان که هر دو را به موازات یکدیگر پیش برده است. این بخش با گفت‌وگوی مفصلی آغاز می‌شود؛ گفت‌وگوی دکتر امیراحسان کرباسی‌زاده با دکتر موحد. چهار مقاله به قلم دکتر امیراحسان کرباسی‌زاده، دکتر محسن محمدامینی، دکتر حسین شیخ‌رضایی و دکتر حسین معصومی‌همدانی بخش ویژه را کامل کرده‌اند.

بخش دیگر این شماره بخش مقاله‌هاست. حمیدرضا محمدی مقاله‌ای نوشته است با عنوان «میهن‌پرست راستین: درباره پرویز ورجاوند». ورجاوند در عرصه باستان‌شناسی و زمانی هم در عرصه سیاست صاحب‌نام بود و چند کتاب نیز از خود به جای گذاشت. مقاله بعدی را دکتر محمد غفاری نوشته است با عنوان «ادبیات، معرفت و زیست اخلاقی در عصر پسادرمذن». عصاره این مقاله این است: «خواندن آثار ادبی به انسان معرفت اخلاقی می‌بخشد و او را از بلاهت دور می‌کند». مقاله دیگر با عنوان «گفت‌وگو کنیم» از دکتر علینقی مشایخی است. در این مقاله جنبه‌های مختلف گفت‌وگو و ضرورت‌های آن کاویده شده است. مقاله اقتصادی مهمی را سپیس می‌خوانید که دکتر احمد سیف ترجمه کرده‌اند با عنوان «طالبان

فعالیت پدافند هوایی علیه اهداف متخاصم در آسمان تهران.عکس:مصطفی تهرانی،تسنیم

تحلیل‌خوانی

جنگ روانی، میدان جنگ ذهن مردم

بخشی از جنگ، جنگ روانی و خبری است و در این زمینه اسرائیل ید طولایی دارد.

سال ۲۰۲۲ یک تحلیلگر اسرائیلی به نام ایلان مانور در روزنامه جرزال‌پست، از فعالیت وزارت خارجه در رسانه‌های اجتماعی مانند توییتر، فیس‌بوک، یوتیوب و تیک‌تاک برای تعامل دیجیتال و تأثیر در جهان‌بینی آنها نوشته و افزوده است: دیپلمات‌های اسرائیلی، ضمن تحلیل الگوریتم‌های رسانه‌های اجتماعی، از تجربه و تحلیل داده‌های بزرگ برای ایجاد تصویر مثبتی از اسرائیل استفاده کرده‌اند و برای شکل‌دهی به گفتمان عمومی آنلاین به نفع اسرائیل، بر هوش مصنوعی تکیه کرده‌اند.

به نوشته او، وزارت امور خارجه اسرائیل از سال ۲۰۰۹ در رسانه‌های اجتماعی حضور دارد و ده‌ها حساب کاربری را در پلتفرم‌های دیجیتال متعدد ایجاد کرده است. یکی از اهداف وزارت امور خارجه اسرائیل، شکل‌دادن به برداشت عمومی از اسرائیل و سیاست‌های خارجی آن در منطقه و در جهان است. به‌عنوان مثال، واحد دیپلماسی دیجیتال اسرائیل یک کمپین جهانی را با هدف تأثیرگذاری بر مذاکرات هسته‌ای ایران راه انداخته بود.

مدیریت تصویر جهانی اسرائیل در مواقع آرامش و بحران از دیگر اهداف این فعالیت‌هاست که از طریق شبکه گسترده رسانه‌های اجتماعی خود تصویر مثبتی ترویج می‌کند.

به این برنامه اضافه کنید شهوت دیده‌شدن در شبکه‌های اجتماعی و مطالبه مخاطبان از پایگاه‌های خبری برای خبررسانی سریع‌ر. راه همه اینها دست به دست هم می‌دهد که خبری‌های راست و دروغ به صورت درهم در حجم بالا منتشر شود و روان مردم را به بازی بکشد.

البته از یک سو باید آموزش‌های لازم به مردم، آنان را در برابر فیک‌نیوزها و خبرهای جعلی هوشیار کرد و هم به آرامش روانی کمک کرد.

در ایرنا به تحقیقی درباره تأثیر اخبار فیک اشاره شده که در آن آمده است اخبار جعلی نه‌فقط تهدیدی برای رسانه‌های سنتی و دیجیتال محسوب می‌شوند، بلکه به‌طور مستقیم بر اعتماد عمومی، پایداری اجتماعی و سلامت روانی جامعه اثر منفی دارند. گروهی از فعالان مدنی پیام‌های آموزشی برای مردم طراحی و منتشر کرده‌اند.

اینفوگرافی ۱۰ فرمان کنترل در شرایط بحرانی هم منتشر شده است، اما اینها کافی نیست.

یکی از مشکلات پایگاه‌های خبری رسمی است که اغلب به خاطر عقب‌نماندن از قافله ممکن است فرصت راستی‌آزمایی به خود ندهند و خبرها را منتشر کنند.

گاهی دیده شده است که خبرگزاری رسمی خبری امیدوارکننده را بدون راستی‌آزمایی کافی منتشر کرده و چند ساعت بعد خبر واقعی منتشر شده است. نمونه‌هایی از این نوع خبررسانی در شهادت سرداران دیده شد.

نمونه دیگر خبرهای ضدونقیض سقوط هواپیماهای اسرائیلی و حتی دستگیری خلیان آن است که به نقل از کانال ارتش منتشر شده بود، اما اعلام شده که ارتش کانالی در شبکه‌های اجتماعی ندارد.

این همه این ضرورت را آشکارا می‌کند که نهادهای رسمی نیز باید با تعیین سخنگوهای رسمی در بخش‌های مختلف در راستی‌آزمایی به کمک پایگاه‌های خبری و رسانه‌ها بایبند و این سخنگویی ضمن آشنایی با الزامات خبررسانی در دوره جدید باشد که به‌سرعت و با یک فیلم‌برداری موبایلی ممکن می‌شود.

این روزها نیاز است که صداوسیما بیش از هر زمان دیگری در کنار مردم ایران باشد؛ همه مردم، نه‌فقط مردمانی که موافقش هستند یا همان رأی و عقیده را دارند. صداوسیما با این نحوه ساخت برنامه و شیوه انتشار اخبار یک سویه، هر روز از مردم دورتر خواهد شد.

واکنش

تروریسم دولتی

حسین شیخ‌رضایی

درباره گزاره‌های زیر می‌شود تأمل حقوقی کرد: حمله پیش‌دستانه در عرف بین‌الملل به‌سختی قابل توجیه است و برای موجه‌بودن لازم است شورای امنیت از آن مطلع باشد. حمله پیش‌دستانه یعنی یک دولت ادعا کند طرف دیگر در آستانه حمله قریب‌الوقوع به او بوده و اگر او حمله نمی‌کرد، نابود می‌شده است و راهی جز حمله در پیش نبوده. اسرائیل ادعای حمله پیش‌دستانه به ایران دارد. کسی جز خودش این ادعا را تأیید نکرده و ایران در فرایند مذاکره بوده است.

حمله به تأسیسات اتمی نقض قوانین بین‌المللی است و از آنجا که خطر آلودگی شدید برای غیرنظامیان دارد، فقط در صورتی موجه است که آن تأسیسات مستقیماً در حمله نظامی دخیل بوده باشند. حمله اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای نظنز نقض قوانین بین‌المللی است.

جدا از غیرنظامیانی که تاکنون کشته شده‌اند، نمونه حمله اسرائیل به بهزیستی قصر شیرین نشان می‌دهد مانند نمونه غزه، اسرائیل مراکز درمانی و بهداشتی و... را خواهد زد و ادعا می‌کند تحت پوشش آنها کارهایی نظامی می‌شده است.

فارغ از نوع حکمرانی جمهوری اسلامی در پنج دهه گذشته، حمله پیش‌دستانه اسرائیل به ایران از لحاظ حقوق بین‌الملل نادرست و مصداق تروریسم دولتی است. اگر نمی‌توانیم آشکارا اعلام کنیم که این حملات تروریستی است، دچار مغالطه احساس‌گرایی شده‌ایم.

❖ در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده است

بیانیه

نام جاوید وطن

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان در بیانیه‌ای درباره حمله اسرائیل به ایران، اعتراض کرد.

در این بیانیه آمده است:

ستاره‌های اشکمان را به آسمان فوت می‌کنیم تا به رهایی نور کمک کنیم و امیدوار باشیم کودکان و نوجوانان ایران عزیز همچنان شادمانه نجوی زندگی سر بدهند و از دیو جنگ و خشونت در امان بمانند.

این روزها باز هم دیو جنگ سراغ میهن عزیز و سرفرازمان آمده است، دیوی که از آن سوی مرزهای پرکهر میهن آمده تا فرزندان ایران را از کودک و نوجوان زن و مرد ورزشکار و هنرمند و... به کام خود فرو برد و بر تن این کشور کهنسال زخمی کاری بزند.

دیو جنگ اما نمی‌داند که مردم این سرزمین صلح دوست هم بسته و یکپارچه به رغم تلخی‌ها و سختی‌ها زخم‌های وارد بر تن میهن را درمان می‌کنند درد‌هایش را التیام می‌بخشند و در دل سخت‌ترین سیاهی‌ها آتش امید و زندگی را روشن نگه می‌دارند تا ایران عزیز همچنان پایدار و سرفراز بماند و فرزندانش همچنان همه با یک نام و نشان از صلابت ایران جوان بخوانند و نام جاوید «وطن» را بلند آوازه کنند.

انجمن نویسندگان کودک و نوجوان ایران با دلی پردرد از هجوم دیو جنگ صهیونیستی به خاک ایران و شهادت مظلومانه هم‌وطنان عزیز و به‌ویژه نوجوانان و جوانان میهن لزوم حفظ همبستگی و مراقبت از کودکان و نوجوانان را یادآور می‌شود و امیدوار است میهن عزیزمان با کمترین آسیب ممکن از این مرحله سخت بگذرد و بتواند به آرامش آبادانی و توسعه دست یابد.

